

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 76/2024-57

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Dudítša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 2. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 3. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Severná 16/A, Prešov, proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 13T/106/2016 zo 14. februára 2019, uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1To/38/2019 z 1. júla 2020 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 42/2023 z 15. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. decembra 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), resp. svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a to rozsudkom okresného súdu sp. zn. 13T/106/2016 zo 14. februára 2019, uznesením krajského súdu sp. zn. 1To/38/2019 z 1. júla 2020 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 42/2023 z 15. augusta 2023. Sťažovatelia zároveň navrhujú zrušiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Sťažovatelia si od najvyššieho súdu uplatňujú aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu boli sťažovatelia uznaní za vinných zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona (sťažovateľ v 1. rade podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona) na skutkovom základe tak, ako je

uvedený v napadnutom rozsudku okresného súdu, za čo bol sťažovateľovi v 1. rade uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, ktorý mu bol podmiennečne odložený so skúšobnou dobou 18 mesiacov. Sťažovateľovi v 2. rade bol uložený peňažný trest vo výške 800 eur a sťažovateľovi v 3. rade peňažný trest vo výške 500 eur. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, ktoré krajský súd zamietol napadnutým uznesením z 1. júla 2020. Proti tomuto napadnutému uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia aj dovolanie [z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Trestného poriadku], ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti prezentujú názor, že nespáchali žiadny trestný čin, resp. nedošlo ani k žiadnemu pokusu trestného činu. V obchodnej spoločnosti [redacted] boli skutočne zamestnaní na pozícii manažér – riadiaci pracovník a aj keď došlo k okamžitému skončeniu týchto pracovných pomerov v skúšobnej dobe, následne sa nesnažili uviesť Sociálnu poisťovňu do omylu pri predložení dokladov týkajúcich sa príjmu dosahovaného v tomto poslednom zamestnaní na účely určenia výšky dávky v nezamestnanosti.

4. Krajskému súdu sťažovatelia vyčítajú, že aj po úprave skutkovej vety okresným súdom (ktorá spočívala vo vypustení časti týkajúcej sa formálneho vyhotovenia pracovných zmlúv a okolností sídla a priestorov spoločnosti, nástupu do miesta výkonu práce a samotného nepridelenia a nevykonávania práce obžalovanými pre spoločnosť) nedospel k záveru, že bola porušená totožnosť skutku, pretože na jej zachovanie postačuje, ak je zachovaná totožnosť následku alebo totožnosť konania. Sťažovatelia ale tvrdia, že krajský súd neuviedol, v čom videl zachovanie totožnosti skutku. Sťažovatelia, naopak, uvádzajú, že vypustením časti skutku už skutková veta v danom prípade svojím obsahom nebola v súlade s právnou vetou podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona spáchaného v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. V nadväznosti na túto skutočnosť už podľa sťažovateľov ich konanie nevykazovalo znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu, pretože neboli uvedené v skutkovej vete obžaloby.

5. Sťažovatelia okrem toho konštatujú, že listiny, ktoré predložili pobočke Sociálnej poisťovne, boli pravdivé. Navyše v súdnom konaní predložil ich spoluobvinený aj ich výplatné pásky, čo si podľa sťažovateľov krajský súd nevšimol a nereflektoval na to ani najvyšší súd v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

6. Krajský súd a najvyšší súd podľa sťažovateľov popreli zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného, pretože z ich rozhodnutí nie je podľa sťažovateľov zrejmé, z čoho vychádzal ich záver o tom, že nebol preukázaný ich riadny výkon práce pre predmetnú obchodnú spoločnosť. Z výpovedí sťažovateľov totiž vyplýva, že pracovali na príprave stretnutí s potenciálnymi klientmi, klientov vyhľadávali prostredníctvom internetu a následne ich kontaktovali telefonicky, pokúšali sa zorganizovať a pripraviť aj osobné stretnutia so zástupcami subjektov, ktoré ponúkali produkty, ktorých predaj mali záujem realizovať prostredníctvom spoločnosti [redacted]. Keďže nedokázali obchody s tretími osobami sprostredkovať pre spoločnosť [redacted], pracovný pomer bol

ukončený. Podľa sťažovateľov bol teda v trestnom konaní preukázaný vznik pracovného pomeru, vyplatenie mzdy a odvodov a výkon práce samotný. Dĺžka pracovného pomeru nemôže byť považovaná zo strany pracovníka ako dostatok subjektívnej zodpovednosti ku skutku, ktorý im je kladený za vinu

7. Napadnuté rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu a aj najvyššieho súdu sa teda sťažovateľom javili ako nepreskúmateľné a neodôvodnené, hlavne vo vzťahu k preukázaniu skutku, neakceptovaniu obhajoby a jej obrany a posudzovaniu veci v podstatnej časti nad rámec jurisdikcie Slovenskej republiky. Odôvodnenie rozhodnutí je nepresvedčivé, nie je riadne odôvodnené, a tým je aj nepreskúmateľné. Uvedené okolnosti mali podľa sťažovateľov za následok porušenie ich práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva sťažovateľov na súdnu ochranu a na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu:

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

11. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám

zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľmi podaného odvolania. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým uznesením krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

13. Sťažovatelia tiež namietali porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces aj napadnutým uznesením krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorým krajský súd zamietol odvolanie sťažovateľov podľa § 319 Trestného poriadku. Proti tomuto napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovatelia podali spoločne dovolanie.

14. Z uvedeného vyplýva, že sťažovatelia mali aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu k dispozícii účinný prostriedok nápravy (vo forme dovolania), ktorý využili a o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť orgán verejnej moci (najvyšší súd ako dovolací súd), ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) pritom v zásade pokrýva celý rozsah základného práva na súdnu ochranu v trestnom konaní, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti. Právomoc ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preto (okrem výnimočných prípadov) uplatniteľná až po vyčerpaní riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré právna úprava subjektom zúčastneným na konkrétnom konaní pred orgánom verejnej moci v záujme ochrany ich práv (vrátane základných práv a slobôd) poskytuje.

15. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že námietky ktoré sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti vyčítali napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu, si mohli uplatniť a aj si uplatnili aj vo svojom dovolaní v rámci dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku.

16. Ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov aj vo vzťahu ku krajskému súdu ako odvolaciemu súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

17. Základnou výhradou sťažovateľov proti napadnutým rozhodnutiam súdov bolo to, že žiadny trestný čin, a to ani v štádiu pokusu, sa nestal. Sťažovatelia boli, hoci iba krátkodobo, riadne zamestnaní a Sociálna poisťovňa, orgány činné v trestnom konaní a napokon aj súdy

dezinterpretovali ich legitímne konanie ako trestný čin v štádiu pokusu. Táto výhrada sťažovateľov bola relevantná iba v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia).

18. Najvyšší súd v napadnutom uznesení vysvetlil sťažovateľom, že vo svojom odôvodnení dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu) a podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) spochybňovali iba samotné hodnotenie súdom vykonaných dôkazov. Tieto dovolacie dôvody celkom zjavne nemohli byť naplnené, pretože sťažovatelia v konečnom dôsledku jednak neuviedli akúkoľvek konkrétnu okolnosť, ktorá obmedzila možnosti ich obhajoby, a jednak nenamietali zákonnosť žiadneho konkrétneho dôkazu vykonaného v napadnutom konaní.

19. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sťažovatelia namietali právnu kvalifikáciu skutku, ktorý podľa ich názoru nie je trestným činom, ako aj to, že skutkovú vetu, ktorú zmenil okresný súd, nie je možné podriadiť pod túto právnu kvalifikáciu. Najvyšší súd v tomto ohľade citoval krajský súd, pričom uviedol: *«Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia o zamietnutí odvolaní obvinených k tomuto uviedol, že: „Samotný skutok spočíva v tom, že došlo k uplatneniu sociálnej dávky u poškodeného na základe pracovného pomeru so spoločnosťou obžalovaného ██████████, čo obžalovaní ani nepopierajú. Obrana obžalovaných spočívala v tom, že pracovný pomer nebol účelový, bol riadne uzatvorený a obžalovaní prácu v zmysle pracovnej zmluvy aj riadne vykonávali. Práve z dôvodu posúdenia, či nešlo o účelový, fiktívny pracovný pomer, súd prvého stupňa porovnával v odvolaní namietané okolnosti a zvyklosti obchodnej činnosti spoločnosti obžalovaného ██████████ a to pred, počas i po uzatvorení predmetných pracovných zmlúv s ostatnými obžalovanými. Spoločnosť, zapísaná v príslušnom obchodnom registri od 21.03.2014, podľa znaleckého posudku Ing. Mamajovej, vykonávala podnikateľskú činnosť od 04.07.2014, kedy bola v účtovníctve zavedená prvá odberateľská faktúra a od 10.07.2014 je ako jej konateľ zapísaný obžalovaný ██████████. Zisk z prevádzkovej činnosti od júna 2014 do decembra 2014, ako výsledok hospodárenia pred zdanením, predstavoval výšku 818 526,- CZK, pričom od júna 2014 do 31.12.2014 neeviduje spoločnosť v účtovníctve v knihe prijatých faktúr faktúry od externých zamestnancov - živnostníkov, neeviduje zaučtované preplácané cestovné príkazy, náklady, príkazy na ubytovanie zamestnancov - obžalovaných, ani nie sú zamestnancami písomne zdokladované výkazy ich krátkodobej práce.*

Obžalovaný ██████████ zrušenie pracovného pomeru odôvodňoval tým, že nebol spokojný s výkonom ostatných obžalovaných, situácia sa komplikovala a rovnako obžalovaní ██████████ a ██████████ potvrdili dôvod len nespokojnosť obžalovaného ██████████ s ich výkonom, pričom nijako z dokazovania nevyplýva, že by spoločnosť mala ťažkosti, straty, príp. zrušené zákazky, žeby došlo zo strany troch obžalovaných k porušeniu zmluvy a pod. Naopak, aj krajský súd zhodne ako súd prvého stupňa poukazuje na príliš krátku dobu trvania pracovného pomeru obžalovaných na zastabilizovanie pracovnoprávneho vzťahu, adaptáciu zamestnancov, atď.

V prospech správnosti záverov súdu prvého stupňa hovorí aj nepomer pri dojednaní mzdy v prípade ██████████, ktorý sa zaviazal pre spoločnosť pracovať v identicky definovanej činnosti 20 hodín týždenne za dojednanú rádovo nižšiu odmenu ročne 100.000 CZK a príkladne obžalovaný

■ za 160 hodín mesačne mal dohodnutú mzdu 110.000,- CZK mesačne, pričom je potrebné súhlasiť s tvrdením, že mzda v trhovom hospodárstve musí mať reálny ekonomický základ za súčasného zákazu diskriminácie v pracovnom práve, pokiaľ ide i o jej výšku.

O účelovosti konania obžalovaných svedčia aj ďalšie skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania. Obžalovaní nevedia predložiť výplatné pásky a účtovníctvo spoločnosti obžalovaného ■ obsahuje len účtovne jednoduchšie výdavkové pokladničné doklady bez podpisu príjemcu hotovosti, ktorý by jednoznačne preukazoval skutočný príjem deklarovanej mzdy. Tento je len zhodne potvrdený výpoveďami obžalovaných. Preukázané neboli ani náhrady za ubytovanie a cestovné, ktoré mali byť podľa rozporných tvrdení obžalovaných súčasťou dohodnutej mzdy.

Na základe vykonaných dôkazov je nepochybne možné dospieť k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa u všetkých štyroch obžalovaných. Správnym bol aj postup súdu prvého stupňa, keď pristúpil na základe záverov dokazovania k úprave skutkovej vety a to tak, že zo skutku vypustil časť týkajúcu sa formálneho vyhotovenia pracovných zmlúv a okolností sídla a priestorov spoločnosti, nástupu do miesta výkonu práce a samotného neprideľovania a nevykonávania práce obžalovanými pre spoločnosť, nijako tým nenarušiac totožnosť, keďže pre zachovanie totožnosti skutku postačuje, ak je zachovaná aspoň totožnosť konania alebo totožnosť následku.»

20. Okrem toho najvyšší súd ešte citoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a Zákonníka práce a uviedol, že hoci „u obvinených došlo k podpisu pracovnej zmluvy v Českej republike s firmou ■, vyvstávajú dôvodné otázky, či ich právny úkon bol platný, nakoľko sa ním snažili minimálne obísť zákon, resp. konali proti dobrým mravom, a to všetko v snahe dosiahnuť lepšiu pozíciu pri vyplácaní sociálnych dávok v Slovenskej republike. Zároveň zákon jednoznačne vymedzuje, že pracovná zmluva vzniká na základe prejavov vôle, ktoré nevzbudzujú pochybnosti o tom, čo chcel pracovník prejavíť, a či jeho úmysel smeroval k dojednaniu pracovného pomeru s určitým obsahom.“

21. Čo sa týka samotnej právnej kvalifikácie trestného činu podvodu, najvyšší súd tiež extenzívne citoval z napadnutého rozsudku okresného súdu (strany 16 až 18 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu), ktorý podrobne analyzoval jednotlivé znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu s ohľadom na závery vykonaného dokazovania.

22. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení vysporiadal s každým z dovolacích dôvodov, ktoré vzniesli sťažovatelia vo svojom dovolaní, a v rámci toho vysvetlil, prečo tieto uplatnené dovolacie dôvody nemohli byť v predmetnom prípade naplnené. Jeho závery sú úplne logické a zrozumiteľné a ústavný súd sa s nimi plne stotožňuje.

23. Ústavný súd súhlasí aj s hodnotením najvyššieho súdu, že sťažovatelia sa svojimi dovolacími námietkami snažili dosiahnuť revíziu skutkových zistení v predmetnom trestnom konaní, a to zväčša iba prezentovaním ich subjektívneho pohľadu na vykonané dokazovanie a celkový priebeh konania.

24. Ak sťažovatelia mienili atakovať vysporiadanie sa okresným súdom a krajským súdom s inými podkladmi na rozhodnutie, mali postupovať v súlade s aktuálnou judikatúrou ústavného súdu, podľa ktorej v súvislosti s posudzovaním ústavnej udržateľnosti skutkových zistení v trestnom konaní ústavný súd poukazuje na svoju aktuálnu aplikačnú prax odvíjajúcu sa od nálezov ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020 z 23. februára 2021 uverejneného v ZNaU pod č. 18/2021 [postupne

osvojenú zo strany ďalších senátov ústavného súdu (I. ÚS 343/2022, I. ÚS 339/2022, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 559/2021, III. ÚS 302/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 254/2022 atď.)), v zmysle ktorej dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy, ale obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku), kam rovnako patrí právo na dostatočné vysporiadanie sa všeobecného súdu so všetkými otázkami podstatnými pre rozhodnutie, čo však sťažovatelia kvalifikovaným spôsobom neurobili. Keďže absenciu takej procesnej aktivity nemôže v reľazci subsidiarity účastníkmi konania iniciovanej právomoci konajúcich orgánov suplovať ústavný súd [čomu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu zodpovedá dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde], ústavný súd len vo všeobecnom zhrnutí konštatuje, že v obsahu rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu v ich vzájomnej nadväznosti dostali sťažovatelia ústavne udržateľné odpovede na skutkovo orientované námietky, ktoré uplatnili v ústavnej sťažnosti.

25. Ústavný súd ešte podotýka, že námietka sťažovateľov v ich ústavnej sťažnosti týkajúca sa úpravy skutkovej vety okresným súdom vo vzťahu k totožnosti skutku je pomerne nezrozumiteľná a ústavný súd súhlasí (tak ako uviedli prakticky všetky napadnuté súdy), že na zachovanie totožnosti skutku postačuje, ak je zachovaná totožnosť následku alebo totožnosť konania. Zo samotnej argumentácie sťažovateľov v ich ústavnej sťažnosti nie je zrejmé, prečo by mala byť po úprave právnej vety okresným súdom akokoľvek narušená totožnosť skutku.

26. Napokon ústavný súd ešte zdôrazňuje, že tvrdenie sťažovateľov o tom, že si krajský súd nevšimol, že ich spoluobvinený predložil okresnému súdu ich výplatné pásky, je celkom zjavne zavádzajúce. Podľa už uvedenej citácie z uznesenia najvyššieho súdu totiž krajský súd netvrdil, že v konaní neboli predložené výplatné pásky sťažovateľov, ale poukázal na okolnosť, že ich nevedeli predložiť samotní sťažovatelia (ako údajní zamestnanci, pozn.), ale predložil ich spoluobvinený ako konateľ obchodnej spoločnosti (zamestnávateľ). Pritom táto okolnosť nebola žiadnym nosným argumentom konajúcich súdov – išlo iba o jednu z minoritných okolností, ktoré dokresľovali celkovú situáciu sťažovateľov týkajúcu sa fiktívnosti ich pracovného pomeru, popri takých okolnostiach ako napr. to, že sťažovatelia mali dohodnutý taký mesačný plat, ktorý mali iní zamestnanci predmetnej obchodnej spoločnosti dohodnutý za rovnakú činnosť za celý rok (čo samo osebe tiež nie je inkriminujúce, pozn.).

27. Taktiež okolnosť, že sťažovatelia nesfalšovali listiny, ktoré predložili Sociálnej poisťovni, nemohla byť v tomto prípade relevantná – podvod totiž možno vo všeobecnosti spáchať aj s listinami, ktoré nie sú falošné, ako to bolo v konečnom dôsledku aj v prípade sťažovateľov. Ústavný súd teda nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľmi označených základných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

28. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri

ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

29. Ústavný súd na záver podotýka, že mu ako ochrancovi ústavnosti neprináleží vyjadrovať sa k podstate skutkových okolností, na podklade ktorých bola alebo nebola vyvodená trestnoprávna zodpovednosť určitej osoby, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť/dôvodnosť, resp. to, či sú/nie sú postačujúce na záver o jej danosti. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch, a to z pohľadu, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti. Ústavný súd teda nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. V naznačených súvislostiach ústavný súd už judikoval, že «Ústavný súd nerozhoduje v predmetnej veci patriacej do právomoci všeobecných súdov, teda nerieši „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Ak by aj sám dospel (pri riešení na úrovni zákona alebo skutkového stavu) k odlišným záverom, nie je to dôvod na zrušenie ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak subjekt rozhodovania odôvodnil svoje závery dostatočnými a bez zjavného excesu produkovanými úvahami na svojej, teda zákonnej alebo podzákonnej úrovni.» (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 399/2022 zo 6. septembra 2022 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 83/2022).

30. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a sťažovateľmi namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov, ako ich špecifikovali v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2024

Libor Duľa
predseda senátu